

ИГ. 0801-41

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
БИРО ЗА РАЗВОЈ НА ОБРАЗОВАНИЕТО

ПРОГРАМА ЗА РЕФОРМИРАНО ГИМНАЗИСКО ОБРАЗОВАНИЕ

Инд. Бр. 1/11

НАСТАВНА ПРОГРАМА ПО

ГРЧКИ ЈАЗИК

ТРЕТ СТРАНСКИ ЈАЗИК

ЗА III ГОДИНА

Скопје, 2003 година

**Наставната програма ја донесе Министерот за образование и наука со решение бр. 11-4029/1
од 03.07.2003 година**

1. ИДЕНТИФИКАЦИОНИ ПОДАТОЦИ

1.1 *Назив на наставниот предмет:* грчки јазик

1.2. *Вид на средно образование:* гимназија

1.3. *Година на изучување:* трета година

1.4. *Број на часови:*

- Број на часови неделно: 3 часа
- Број на часови годишно: 108 часа

1.5. *Статус на наставниот предмет:* изборен предмет

1. ЦЕЛ НА НАСТАВНИОТ ПРЕДМЕТ

Целта на наставата по грчки јазик како трет странски јазик е да го подигне општообразовното и културното ниво на ученикот, да ја прошири можноста за комуницирање во секојдневен контекст и да ја развие личноста и креативноста на ученикот.

Поаѓајќи од оваа цел, на крајот на трета година, односно прва година на изучување ученикот кој успешно го завршил овој предмет, треба да биде оспособен:

- да комуницира по писмен и устен пат на грчки јазик во едноставни ситуации од секојдневниот живот, разликувајќи и применувајќи ги карактеристичните фонемски акцентот, интонацијата, како и комуникативните модели и јазични елементи од грчкиот јазик;
- да се здобие со одреден социо-лингвистички фонд на знаења којшто ќе му помогне да владее со различни комуникативни ситуации;
- да се здобие со културните карактеристики на Грција што ќе го подпомогне во создавањето на меѓукултурна размена и толеранција, како и критичка примена на знаењата;
- ученикот со својата оспособеност за комуницирање на грчки јазик да биде подготвен за перманентно учење и личен развој низ интеракција со подрачјата надвор од Македонија;
- да биде подготвен за понатамошно образование во институциите на високото образование ;
- преку применетата методологија во процесот на учење на грчкиот јазик, да развие општи, лични вештини како што се решавањето проблеми, способност за соработка, презимање на одговорност, прилагодливост и креативност;
- да се развива во личност со порамномерен развој на когнитивното, психо-моторното и афективното (емоционалното) однесување, што е важно за неговата улога како позитивен, критички член на демократско општество.

3. ПОТРЕБНИ ПРЕТХОДНИ ЗНАЕЊА

За успешно следење и совладување на содржините, односно за постигнување на зацртаните цели, не е неопходно ученикот да поседува предзнаења од грчки јазик, од причини што ова е наставна програма за почетен курс.

4. ОБРАЗОВЕН ПРОЦЕС

Процесот на учење на грчкиот јазик го сочинуваат одреден број компоненти за кои подолу е дадена листа на конкретни цели и на дидактичките забелешки. Овие компоненти се: слушање, зборување, читање, пишување, комуникативни модели, граматика, вокабулар и култура. Оваа поделба е корисна во смисла на тоа кои компоненти ги сочинуваат крајните јазични вештини што учениците треба да ги имаат усовершено по завршувањето на првата година на изучување на италијанскиот јазик односно по завршувањето на трета година од гимназиското образование.

Меѓутоа, во образовниот процес овие компоненти не се обработуваат одделно или по оној редослед во кој се појавуваат во оваа програма. Во фактичката ситуација во која се одвива учењето, наставникот ќе ги интегрира различните компоненти, со што јазикот ќе се учи на функционален начин.

4.1. Структурирање на содржината за учење

КОМПОНЕНТА 1: СЛУШАЊЕ

Целите на компонентата *Слушање се:*

- ученикот да се оспособува да ги препознава и дискриминира фонемите, акцентот, ритамот и интонацијата во грчкиот фонетски систем;
- да се оспособува да разбира и соодветно да реагира на куси инструкции, пораки, информации, составени од познати јазични елементи;
- да идентификува конкретни информации во куси текстови на општи теми, составени од познати јазични елементи.

Содржина	Конкретни цели	Примери	Дидактички насоки	Корелација
Фонеми	Ученикот да ги препознава сите фонеме во грчкиот фонетски систем;	Целиот фонетски систем	Активности од типот на вежби со слушање аудиоснимки или изворни говорници и подвлекување графеми, односно зборови во минимални парови; идентификување фонетски симболи соодветни на фонемите итн.	Со предзнаењата од првиот и вториот странски јазик и мајчиниот.
	Да ги дискриминира сличните фонеме во грчкиот фонетски систем и оние што се разликуваат од фонетскиот систем на мајчиниот јазик	Α ξ ψ Ε ς σ Ο η θ		
Зборови	Да го идентификува слухово примарниот акцент на првиот, вториот или третиот слог во двосложни и тросложни зборови;	Ένα , γιατί, ούζο Κατάλαβα, μένετε	Вежби во слушање зборови од аудио снимки или од наставникот и подвлекување слогови;	
	да дискриминира именки од глаголи;	Μελέτημα, μελέτισα		
	да го идентификува значењето на хомофоните (зборови со различен правопис, а изговор) според контекстот; Зборови кои звучат исто;	Μαλιά, πλάκα, πίνακα	вежби со слушање реченици и аудио снимки или од наставникот и подвлекување соодветни зборови.	
	да го разбира приближно значењето на непознат збор во познат контекст на општи и слични теми.	Ο Γιάννης είναι στο αεροδρόμιο. Αυτός περιμένει την φίλη του από την Ιταλία. Αυτή έρχετε για διακοπές στην Ελλάδα.	слушање говор од аудио или видео снимски, од наставникот или од изворни говорници И вежби со повеќечлен избор од дадени дефиниции на зборови синоними, антоними, дополнување реченици итн.	Со предзнаењата од првиот и вториот странски јазик и другите предмети
Реченици	Да препознава и дискриминира надолна и нагорна интонација;	Περιμένω την Αθηνά. Ποιόν περιμένεις Κατίνα;	Вежби со слушање реченици и идентификување на интонацијата со дијаграми или гестикалации;	Со предзнаењата од првиот и вториот странски јазик и мајчиниот.
	Да идентификува скратени форми на заменки;	Σ'αρεσει αυτό το βιβλίο; Ξέρω 'γω; Μ'αγαπάς καθόλου;	вежби со слушање говор од аудио и видео снимки од наставникот или изворни говорници и идентификување на бројот на зборовите во реченицата односно подвлекување на заменките	Со предзнаењата од првиот и вториот странски јазик и другите предмети

	да идентификува јаки и слаби форми на заменки;	Σου – σε, μου – με Αυτόν - τον		
	да идентификува конкретни информации во куси слушнати текстови на општи теми составени од познати јазични елементи;	Εχεις μεγάλη οικογένεια. Ποιός κάνει τις δουλειές στο σπίτι σας; Ποιός ψωνίζει και ναγειρεύει;	Слушање куси текстови од аудио снимки или презентирани од наставникот и вежби со точни - неточни искази, повеќечлен избор, трансфер на информации со графички прикази, идејни мапи итн.	Со признаењата од првиот и вториот странски јазик и другите предмети
	да разбира куси инструкции, пораки И информации составени од познати јазични елементи.	Να ξυπνάς νωρίς παιδί μου. Να πλένεις κάθε μέρα τα δόντια σου. Μη φεύγεις ωηστικός.	Слушање реченици од аудио снимки од наставникот или од изворни говорници И вежби со повеќечлен избор, извршување инструкции итн.	Со признаењата од првиот и вториот странски јазик и другите предмети

КОМПОНЕНТА 2 : ЗБОРУВАЊА

Целите на компонентата Зборување се:

- ученикот да се оспособува правилно да ги изговара фонемите на грчкиот фонетски систем, акцентот, ритмот и интонацијата,
- да се оспособи усно да комуницира во секојдневни ситуации применувајќи ги комуникативните модели и јазичните елементи предвидени за оваа година.
- да се оспособува усно да реагира на она што го гледа, слуша или чита.

Содржина	Конкретни цели	Примери	Дидактички насоки	Корелација
Фонеме	Да ги изговара правилно фонемите од грчкиот фонетски систем, со посебен акцент на карактеристичните фонеме.	Θ – Θαύμα Δ – δέντρο Ξ - ξήλο Ψ – ψάρι Ω – ωραία	Активности од типот на вежби со слушање И повторување фонеме, повторување зборови во минимални парови, римувалки, брзозборки.	Со признаењата од првиот и вториот странски јазик и другите предмети
Зборови	Да го изговара правилно примарниот акцент на првиот, вториот и третиот слог во двосложни и тросложни зборови; да трансформира именки во глаголи и обратно.	Ταψί, γάλα, γιαγιά Πορτοκαλάδα, παρακαλώ Ο μικρον, τηλέφωνο Μαγείρησα – μαγειρεύω Τραγουδάω - τραγουδι	Вежби со репродукција и продукција на зборови	

Реченици	Да изговара правилно нагорна и надолна интонација	Πιγαίνω στο σπίτι. Που πιγαίνεις;	Вежби со репродукција И продукција на реченици, гласно читање на дијалози, драматизација.	
	Да изговара правилно скратени форми на заменки.	Με λένε Κώστα. Τον περιμένω.		
	Да изговара правилно јаки и слаби форми на заменки.	Σας ρωτάω. Εσάς σας ρωτάω.		
	Да продуцира едноставни искази со правилен ред на зборови	Της γονείς χρήματα έφερε	Вежби со продукција на искази од дадени елементи	Со предзнаењата од првиот и вториот странски јазик и другите предмети

КОМПОНЕНТА 3 : ЧИТАЊЕ

Целите на компонентата читање се:

- Ученикот да се оспособува да препознава усно усвоени зборови и искази во нивната графичка форма.
- Да се оспособува да ги препознава симболите на фонетската транскрипција.
- Да се оспособува да ги дискриминира јазичните елементи предвидени за оваа година, во куси и подолги искази (интензивно читање)
- Да идентификува конкретни информации и јазични елементи во куси текстови на општи теми, составени од познати јазични елементи.
- Да се оспособува да разбира куси пишани инструкции, информации, пораки, натписи, составени од познати јазични елементи.
- Да се оспособува да ја разбира главната идеја (мисла) во куси пишани текстови на општи теми, составени од познати јазични елементи.

Содржина	Конкретни цели	Примери	Дидактички насоки	Корелација
Букви	Ученикот да ја препознава графичката на усно усвоени фонеме	Χωριό, αυτοκίνητο, Θέλω, ωμέγα, έρθει Έγραψες, ψάρι	Активности од типот на вежби со читање, зборови и идентификување, подвлекување графеми	Со предзнаењата од првиот и вториот странски јазик и другите предмети
	Да препознава фонетски симболи	Ω, γ, δ, ω, χ, ψ, υ, ει, ου,	Вежби со препознавање фонетски симболи	
	Да дискриминира графеми со неми букви	Χρήμ-, ευχαριστ- -γαλμα, μητ-ρα	Вежби со подвлекување неми букви во зборови	

Зборови	Да ја препознава граφιјата на усно усвоени зборови, вклучувајќи И хомофони (зборови со ист изговор, различен правопис.)	Τάξι – ταξή Τράπεζα – τραπέζι Που – πού Πως – πώς	Вежби со поврзување зборови со зборови и слики.	
	Да чита и толкува скратеници на зборови	Κτλ , πρχ., γρ.,	Вежби со читање на полната форма на скратениците,	
	Да го идентификува изговорот на непознати зборови преку фонетската транскрипција,		Вежби со читање на фонетската траскрипција на зборови од речник,	
	Да го разбира приближно значењето на непознат збор во познат или недоволно познат контекст на општи и стручни теми.	Είμαι ξένος. Με λένε Κώστα. Σποθδάζω στη Αθήνα, και μένω στο Παγράτι. Η μητέρα μου μένει στην Κέρκηρα.	Читање искази, куси текстови, скратеници и вежби со повеќечлен избор од дефиниции на зборови, синоними, антоними, дополнување реченици итн.	Со предзнаењата од првиот и вториот странски јазик И другите предмети
Реченици	Да дискриминира јазични елементи во куси и подолги искази;	Εχω μεγάλο στίπι.	Вежби со читање и подвлекување на конкретното барање,	Со предзнаењата од првиот и вториот странски јазик мајчиниот
	да разбира куси напишани инструкции, информации, пораки, натписи, составени од познати јазични елементи;	Σας παρακαλώ ένα ποτίρι νερό. Ενα λεπτό παρακαλώ.	Вежби со поврзување реченици со слики, читање инструкции, информации, пораки, натписи и соодветно реагирање од учениците,	Со предзнаењата од првиот и вториот странски јазик.
	да идентификува конкретни информации во куси текстови на општи и стручни теми составени од познати јазични елементи;	Η Μαρία και η Ελένη είναι στην Αίγινα. Η τράπεζα είναι ανοιχτή από τις 8 ως τις 19.	Вежби со читање избрани текстови и пополнување реченици, точни/неточни реченици, трансфер на информации со графични прикази, идејни мапи итн.	Со предзнаењата од првиот и вториот странски јазик и другите предмети
	да ја разбира главната мисла во куси текстови на општи теми, составени од познати јазични елементи.	Ο πολιτικός κ.Β.Κουνούπης ήρθε την περασμένη εβδομάδα στο χωριό μας και μίλησε με τους κατοίκους.	Читање избрани текстови и вежби со повеќечлен избор, одговарање на прашања, подредување реченици, поврзување слики со текст, давање нови наслови на текстови итн.	

КОМПОНЕНТА 4 : ПИШУВАЊЕ

Целите на компонентата Пишување се:

- Ученикот да се оспособува да го разбира односот фонема/графема;
- да се оспособи да пишува познати и непознати зборови по спелување;
- да се оспособува да пишува куси насочени состави во кои ќе искажува лични и други информации и пораки.
- да се оспособува правилно да ги применува основните интерпункциски знаци.

Содржина	Конкретни цели	Примери	Дидактички насоки	Корелација
Букви	Ученикот да ги пишува правилно фонемите, со посебен акцент на покарактеристичните	Έχω, ηλεκτρικό, ψάρι Υπάρχει, δουλεύω, Ξέχασα, ξεκινάω	Активности од типот на вежби со пополнување испуштени букви во зборови	Со предзнаењата од првиот и вториот странски јазик .
Зборови	Да пишува правилно познати и непознати зборови по спелување .	Περιμένω, καταλαβαίνω	Вежби со пишување зборови по слелување	
	да пишува правилно вообичаени скратеници	Κ. Πρχ., κτλ., π. Γρ.	Вежби со пишување скратеници	
	да пишува правилно хомофони (зборови со ист изговор, а различен правопис);	Χύρος - χοίρος		
	да ги пишува правилно новите зборови од општа тематика.	Γυναίκα, σάββατο		Со предзнаењата од првиот и вториот странски јазик И другите предмети
Реченици	Да пишува реченици со правилен ред на зборовите;	Ερθει μαζί μου ποιος Θέλει στίτι μου.	Вежби со пишување реченици од дадени елементи, пополнување реченици со испуштени зборови, довршување реченици, поврзување делови од прости реченици, одговарање нза прашања, трансформација на реченици, коригирање грешки во пишани реченици,	Со предзнаењата од првиот и вториот странски јазик И мајчиниот
	да пишува правилно слушнати реченици поединечно и во текст, со разбирање на значењето,	Ο Νίκος λέει να έρθει μαζί μου.	Пишување по диктат од аудиоснимка или од наставникот	

	да пополнува едноставни формулари и да пишува куси насочени состави со лични и други информации и пораки применувајќи соодветни комуникативни модели, јазични елементи и интерпукциски знаци.		Пополнување формулари, пишување пораки, покани, честитки, рецепти, неформални писма и други куси состави со информации, со или без користење визуелен или друг сличен материјал.	Со предзнаењата од првиот и вториот странски јазик и другите предмети
--	---	--	--	---

КОМПОНЕНТА 5 : КОМУНИКАТИВНИ МОДЕЛИ

Целта на компонентата Комуникативни модели е:

- Ученикот да се оспособи да комуницира во секојдневни ситуации применувајќи комуникативни модели во рамките на јазичните елементи предвидени за оваа година.

Содржина	Конкретни цели	Примери	Дидактички насоки	Корелација
Поздравување	Ученикот да може да поздрави и отпоздрави	Για σου. Καλημέρα. Καληνύχτα. Καλησπέρα. Χέρετε. Αντίο. Ωρα καλή.	Активности од типот на вежби со соодветни комуникативни модели за дадена ситуација на релација: Ученик -ученик, Ученик - возрасен, Возрасен - возрасен, Вработен -вработен, Со драматизација на дијалози, варијации на веќе обработени дијалози, отворени дијалози итн. Со или без користење аудиовизуелни или други слични средства.	Со предзнаењата од првиот и вториот странски јазик и мајчиниот
Претсавување при запознавање и соодветно реагирање	Да може да се претстави и да регира на претставување на други;	Με λένε ανίκο. – Χαίρω πλύ. Πώς σας λένε;		
Идентификување луѓе, професии, места, членови на семејството итн.	Да може да идентификува луѓе, професии, места, членови на семејството.	Αυτός είναι ο αδερφός μου. Είμαι καθηγήτρια.		
Опишување луѓе, предмети, места итн.	Да може на едноставен начин да опише лице, предмет, место.	Αυτό είναι το στίπι μου. Είναι μικρό αλλά όμορφο. Μου αρέσει πολύ.		
Барање и давање информации за локација	Да може да бара и дава информации за место, локација, правед на движење.	Το φαρμακείο είναι κοντα στο καίντρο, αριστερά από το θέατρο. Πιγένετε ευθεία κατώ και δεξιά στρίβετε.		
Свртување внимание	Да може да сврти внимание.	Για δεξ τι ορέα μπλούζα είναι αυτή.		

Изразување допаѓање/недопаѓање	Да може да искаже допаѓање/недопаѓање	Μου αρέσει πολύ αυτή η κοπέλα.		
Изразување - способност - молба/барање	Да може да искаже способност, да може да искаже барање или молба.	Σας παρακαλώ να μου δώσετε ένα παγωτό. Μου λέτε τι ώρα έρχεστε το πλοίο;		
Барање и давање дозвола	Да може да побара и даде дозвола.	Μπορείτε να πάτε μπροστά.		
Изразување желби и честитки	Да може да изрази желби и честита.	Συγχαρητήρια για την γιορτή σου.		
Изразување припадност	Да може да искаже припадност.	Εγώ είμαι μακεδόνα.		
Заблагодарување	Да може да искаже благодарност.	Σας ευχαριστώ πολύ γαι τα λουλούδια.		
Извинување/ одговор на извинување	Да може да се извини и да одговори на извинување.	Με συγγχωρίτε, άργίσα.		
Изразување квантитет/цени	Да може да искаже квантитет, цени.	Το ψωμί και το γάλα κάνουν 45 δενάρια.		
Изразување согласување/несогласување	Да може на едноставен начин да се согласи или да не се согласи	Μάλιστα, θα το πάρω αυτό το παλτό. Οχι, δεν το θέλω.		
Изразување чудење	Да може да ис.каже чудење.	Πω, πω! Τι λέτε κυρία μου!		
Изразување воодушевување	Да може да искаже воодушевување.	Θάυμα περάσαμε τις διακοπές.		
Барање/давање лични информации	Да може да побара/даде лични информации	Εγώ είμαι στη δουλιά ως τις 8.		
Барање/давање информации за време	Да може да побара/даде даде информација за време.	Η ώρα είναι ακριβώς 3. Σήμερα κάνει ζέστη.		
Барање да се повтори праќање	Да може да побара да му/и се повтори информацијата.	Τι ήπατε; Δεν σας κατάλαβα.		

КОМПОНЕНТА 6 : ГРАМАТИКА

Целите на компонентата Граматика се:

- Ученикот да ги разбере јазичните елементи предвидени за оваа година и правилно да ги применува во најразлични комуникативни ситуации:
- да се поттикне да ја индивидуализира и контекстуализира граматиката,
- да ги негува разликите на граматичките интерпретации, како и универзалноста на граматичките идеи.

Содржина	Конкретни цели	Примери	Дидактички насоки	Корелација
Именки а) сопствени б) општи в) материјални г) присвојни	Ученикот - да може да ги идентификува - да разбере - да применува јазичните елементи предвидени за оваа година	Είμαι, είσαι, είναι, είμαστε	Активности од типот на вежби со повеќечлен избор, поврзување зборови или делови од реченици, подредување зборови во реченици, супституции во реченици, пополнување и дополнување реченици, комбинирање и трансформации на зборови и реченици	Со признаењата од првиот и вториот странски јазик и мајчиниот
Заменки а) лични (подмет/ предмет) б) присвојни в) показни г) неопределени		Αυτός, αυτό , αυτή		
Членови а) неопределен б) определен		Θέλω, θέλεις , θέλει, θέλουμε		
		Ο αντρας, του άντρα, τον άντρα		
Придавки а) описни б) присвојни в) показни г) броеви (прости/редни)		Εγώ, еσύ, αυτός, εμείς, еσεις		
Прилози а) за место б) за неопределено време в) за определено време	Μου, σου, του , της, τους, τις			
	Αυτό, εκείνος, τούτος ,			
	Κ'άπιος, κανένας.			
	Όμορφος, μεγάλος, κοντός Δικός μου, μαζί σου Τέτιος,			
	Ένα - πρώτος			
	Εδώ, εκεί, πάνω, κάτω Сήμερα, αύαριο Κάμια φορά, κάποτε			
	Тώρα, αύριο, άμεσος			

Предлози а) за место б) за време и др.		Στο , στην , στους Σπς , στην		
Глаголи и времиња а) правилни глаголи б) неправилни глаголи		Θέλω, σουλεύω, πλένομαι Αγαπώ, μιλώ, λέω		
Реченици а) прашални - прашања со прашални зборови б) одречни в) заповедни		Που μένεις; Τι θέλεις; Πώς είσαι; Δεν πιγένω τώρα. Μην το κάνεις αυτό!		

КОМПОНЕНТА 7 : ВОКАБУЛАР

Целите на компонентата Вокабулар се:

- Ученикот да усвои основен лексички фонд за активна примена во секојдневна комуникација,
- да се оспособува да се служи со двојазичен речник.

Тема	Конкретни цели	Примери	Дидактички насоки	Корелација
Училиште	Ученикот да може перманентно да го збогатува фондот на зборови за активно користење во комуникација	Наставни предмети, слободни ученички активности	Активности со слушање и глудање аудио, односно видеоснимки, читање текстови и подвлекување, супституција, трансформација, илустрирање зборови, пополнување зборови во реченици, поврзување слики и зборови, одговарање на прашања, игри и загатки и сл.	Со предзнаењата од првиот и вториот странски јазик и другите предмети
Семејство		Членови на семејство, секојдневни обврски, семејни празници (родендени), дом, делови од куќата, покуќнина.		

Животни потреби		Облека (бои, мода), храна, оброци, превозни средства, средства за комуницирање, заштита на животната средина.		
Слободно време		Хоби, интереси, амбиции, омилен спортови и игри.		
Занимања		Рецепционер, келенер, продавач, книговодител,		
Географски обележја		Местоположба, годишни времиња, клима.		

КОМПОНЕНЕТА 8 : КУЛТУРА

Целите на компонентата Култура се:

Ученикот да се здобие со знаења и разбирања за некои социо-културни карактеристики на Грција заради градење на позитивен став кон придонесот на сопствената и другите култури за подобро меѓусебно разбирање и соработка.

Тема	Конкретни цели	Примери	Дидактички насоки	Корелација
Традиции и обичаи поврзани со празници	Ученикот да ги користи усвоените знаења за културата на другите земји во функција на проширување на лексиката и комуникативните модели.	Роденден, Денот на мајката, Св. Валентин, Велигден, Божиќ.	Активности од типот на вежби со супституција, трансформација, подвлекување, пополнување, илустрирање, поврзување слики и зборови, одговарање на прашања врз прочитан текст или врз аудио и виде снимки, мирлопроекти, игри и загатки инт.	Со предзнаењата од првиот и вториот странски јазик и другите предмети
Туризам		Знаменитости, пари, цени.		
Култура во однсеување		Однесување на јвани места (ресторан, хотел, канцеларија, јавен превоз)		
Исхрана		Традиционални јадења и специјалитети, рецепти.		
Невербални комуникации		Гестикулации, говорот на телото.		

4.2. Наставни методи и активности на учење

Основни наставни методи

Како основни методи што можат да се користат во наставата по грчки јазик, директна метода, метода на тивок пристап, сугестпедија, метода на учење во заедница, аудио-лингвалната метода, метода TPR (каде учењето на јазикот е во координација со физичката активност и мобилноста на учениците.

Активности на учениците

Зависно од применетите методи во процесот на учењето, активностите на ученикот се состојат од: слушање, прилежување, повторување, вежбање, читање, откривање односи и законитости, самостојно учење, проверување, применување, работа во двојки и групи, изработување домашни задачи, дискутирање, опишување, раскажување, критичко размислување, поставување прашања, одговарање на прашања итн.

Активности на наставникот

Активностите на наставникот се сведуваат, главно, на дискутирање, објаснување, пишување на табла, давање упатства, дискутирање, демонстрирање, поставување и одговарање на прашања, читање, зборување, оценување задачи, организирање работа во двојки и групи, правење забелешки, мотивирање, оновирање итн. Наставникот е должен да обезбеди и безбедна средина во која учениците можат да учат и да се надградуваат. Тој/таа, исто така, е должен да врши мониторинг или да следи што кажуваат или прават учениците за да реагира благовремено и да насочува. Улогата на наставникот се состои и во тоа да реагира смирено и непристрасно и да дава поткрепа на учениците во процесот на учењето.

4.3. Организација и реализација на наставата

Наставата по предметот ќе се организира и реализира преку општообразовна настава во класични и специјализирани училиници и индивидуални домашни задачи кои ќе се изведуваат во училиштето или дома. Образовните активности се организирани во неделен распоред на часови. За успешна реализација на програмските содржини пожелно е паралелките да не бидат поголеми од 15-20 ученици.

4.4. Наставни средства и помагала

За поефикасно постигнување на целите се применуваат разни наставни средства, помагала и материјали.

За содржините од предметот грчки јазик се сугерираат следните наставни помагала: графоскоп, касетофор, видео/ТВ, а по можност и мултимедиски пристап.

Книги и други материјали за учениците

За овој предмет по грчки јазик за учениците се препорачуваат следните книги и материјали:

1. Комплет учебници
2. Двојазичен речник.
3. Списанија

Книги и материјали за наставникот

За наставникот се препорачуваат следните книги и материјали:

1. Комплет учебници.
2. Граматика на грчки јазик.
3. Двојазичен речник,
4. Примероци од каталози на материјали за учење на грчкиот јазик.
5. Пристап до Интернет во заедничката работна просторија на наставниците,
6. Пристап до фотокопирни и други апарати за печатење.

5. ОЦЕНУВАЊЕ НА ПОСТИГАЊАТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Увидот во напредокот на знаењата и способностите на учениците да биде планиран, системски и перманентен и да се остварува во соработка со сите ученици во воспитно-образовниот процес. Проверката на знаењата и способностите на учениците да се реализира преку вообичаените инструменти за таа цел: активности за усмена проверка (дијалози по дадена ситуација, драматизација итн.) тестови и писмени работи/тестови за писмена проверка. Оценувањето ќе се врши според Правилникот за начинот на следење, проверување и оценување, полагање на испити и напредување на ученикот во средното образование.

6. КАДРОВСКИ И МАТЕРИЈАЛНИ ПРЕДУСЛОВИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

6.1. Основни карактеристики на наставниците

Наставникот по грчки јазик треба да поседува лични, професионални и педагошки квалитети, да е физички и психички здрав, да го познава мајчиниот јазик, да нема говорна мана, да е комуникативен и отворен за соработка, да има позитивен став, ентузијазам и имагинативност, да ја сака педагошката работа и да напредува во истата, да е добар организатор, да е креативен и способен за иновации во образовната технологија, мотивирање на учениците и сл.

6.2. Стандард на простор на наставниот предмет

За средните училишта за наставата по грчки јазик се препорачува специјализирана училница со следнава инфраструктура:

- вообичаен инвентар: клупи, столчиња, табла,
- графоскоп
- место за безбедно чување на комплетите за паралелката и на книгите со референци (полицы или количка)
- касетофор и видео, ТВ
- пристап до Интернет (по можност).

6.3. Стандард за наставен кадар

Завршени студии по грчки јазик наставна насока, VII/1 степен.

Завршени студии по грчки јазик преведувачка насока со доквалификација за наставна насока, VII/1

7. ДАТУМ НА ИЗРАБОТКА И НОСИТЕЛИ НА ИЗРАБОТКАТА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

7.1. Датум на изработка: мај 2003 година

7.2. Состав на работната група:

- Тина Папасперевска, проф. по грчки јазик, Битола
- Марија Николова, советник во Биро за развој на образование- Скопје

8. ПОЧЕТОК НА ПРИМЕНА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Датум на започнување: 01.09. 2003 год.

9. ОДОБРУВАЊЕ НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Наставната програма за италијански јазик ја одобри (донесе): _____

_____ со решение бр. _____ од _____ година.